

Landelijke Gilden verbinden buurt en zorg

Toeval of niet? In 2015 startten vier afdelingen van Landelijke Gilden los van elkaar met een tuin in, of samen met, een zorgvoorziening. Het ging om een volkstuin in een tehuis voor volwassen personen met ernstige beperking, vierkantemetertuinen in een woonzorgcentrum, een tuin voor jongeren met emotionele moeilijkheden op een landbouwbedrijf en mobiele tuintjes die het dorp rondreizen. Telkens was het sociale contact belangrijker dan de oogst. Landelijke Gilden vzw bundelde hun ervaringen in een nieuwe campagne 'Warme tuin'. Zo zetten we de tuin in als middel om te bouwen aan een kwaliteitsvolle leefomgeving.

Een warme tuin is een volks- of gemeenschapstuin binnen de muren van een zorgvoorziening. Buurt- en dorpsbewoners komen er tuinieren. Zij komen zonder drempelvrees in contact met de bewoners, die op hun beurt een zorgeloos contact hebben met de buitenwereld. Het is een nieuwe, andere vorm van vrijwilligerswerk. De zorgvoorziening wordt een waardevol en geïntegreerd deel van de buurt en het dorp.

“Van een tuin genieten doe je niet alleen.”

Marleen Van der Velden, coordinator

Van idee tot realisatie

Voor 8 voorzieningen uit de provincie Antwerpen is in 2017 het concept helemaal uitgewerkt van idee tot realisatie, mede dankzij cofinanciering uit PlattelandPlus, met middelen van Vlaanderen en de provincie Antwerpen. Wat we daaruit leerden, hebben we benut om veel meer voorzieningen te bereiken, verspreid over Vlaanderen. We maakten promotie voor het concept en gaven advies en begeleiding aan wie zelf ook een Warme tuin wilde opstarten. Onze partner Cera maakte het mogelijk hiervoor gedurende twee jaar een halftijdse medewerker in te zetten. Voor elke startende Warme tuin was er een tuinbord, een bundel met praktische tuinfiches, een stel tuinprikkers en inspiratie voor een pompoensoeptuin en een pizzatuin. Om dit project gedurende twee jaar uit te rollen was een budget beschikbaar van 212.000 euro. Dit bedrag werd voor 65% gefinancierd met middelen van PlattelandPlus en Cera. Landelijke Gilde vzw deed 35% inbreng. De projecten zijn intussen afgerond, maar Landelijke Gilde vzw zal dit netwerk van Warme tuinen blijven ondersteunen via nieuwsbrieven met tips en tricks. We hopen via onze plaatselijke afdelingen nog heel wat nieuwe Warme tuinen te kunnen opstarten.

Twee warme voorbeelden

De warme tuin Zevenbergen (Ranst) is een volkstuin gelegen tussen de woonverblijven van de bewoners met 10 percelen voor buurtbewoners. Eén perceeltje is in gebruik door de lokale landelijke gilde. Zij kweken er drie aardappelsoorten die ze op hun boerenmarkt verkopen ten voordele van DVC Zevenbergen. Op die markt wordt ook de zonnebloemwedstrijd afgesloten. De wedstrijd begon al in het voorjaar toen de lokale afdeling zonnebloemzaadjes uitdeelde aan scholen, verenigingen, dorpsbewoners. Ook alle leefgroepen van DVC Zevenbergen gingen de uitdaging aan om een prijswinnende zonnebloem te kweken met de langste stengel of de grootste diameter van de bloem. Vzw De Bolster in Gavere tuiniert zelf zeer actief. In hun Warme tuin is de rol van de lokale landelijke gilde beperkt. Maar ze vinden elkaar in een gezamenlijke kookdag. Tijdens ‘Koken met specials’ worden groenten uit de Warme tuin door het kookatelier verwerkt tot een maaltijd voor 35 personen. Vrijwilligers die samen met bewoners aan de kookpotten staan, het scheidt een band die de deelnemers niet meer willen missen. Als extraatje verzorgt het decoratieatelier de mooi gedekte tafels en tekent het bakatelier voor een lekker dessert. Smakelijk!

Toch wat drempelvrees?

“Ik kan het iedereen aanraden. Kijk eens rond in je buurt, ik ben zeker dat je veel warmte en vriendschap terugkrijgt als je iets samen kunt doen of delen. Is dit ook niet een beetje onze taak hier in deze maatschappij?”, aldus Chantal Buysse, secretaris van Landelijke Gilde Dikkelvenne-Baaigem-Vurste. En zij is lang niet de enige die er zo over denkt. Vrijwilligers vinden om samen met een zorgvoorziening te tuinieren, blijkt niet zo evident want er is vaak drempelvrees om samen te werken met personen met een beperking of kwetsbare jongeren. Onterecht, verkondigen Chantal en haar collega-tuiniers. Met een vlotte communicatie tussen de zorgvoorziening en de tuinvrijwilligers én een berg enthousiasme om samen te gaan tuinieren, kunnen alle hindernissen overwonnen worden. Soms staan er gewone praktische zaken in de weg om een tuin te realiseren, zoals een toegangsdeur die op slot moet voor de veiligheid van de zorgbewoners. Zorgvoorzieningen die vorm willen geven aan hun opdracht tot vermaatschappelijking van de zorg, vinden in het concept van de Warme tuin beslist aanknopingspunten én een uitdaging.

Wekelijks bezoeken we met Jan onze warme tuin, voor hem een moment van intens geluk.

Een originele combinatie om mensen naar buiten te krijgen

Met het concept van de Warme tuin kunnen we een vernieuwend antwoord bieden op de vraag naar volkstuinten waar mensen onder begeleiding kunnen (leren) tuinieren door een niet-evidente locatie aan te bieden: de beschikbare ruimte binnen een zorgvoorziening. Uit onze ervaring weten we dat een tuin op een laagdrempelige manier verschillende generaties of doelgroepen met elkaar kan verbinden. Een Warme tuin brengt buurtbewoners en mensen in de zorg dicht bij elkaar, waarbij samen tuinieren, én samen genieten van de opbrengst vooropstaat.

40 x genieten van een Warme tuin

Met de Warme tuin spreken we zorgvoorzieningen aan voor mensen met een beperking, voor personen met een psychische kwetsbaarheid, voor kwetsbare ouderen en voor jongeren in problematische levenssituaties. We gaan met vrijwilligers uit het dorp op zoek naar raakpunten met de voorziening tot ze elkaar vinden in activiteiten in en om de tuin. Elk van de 40 gerealiseerde Warme tuinen is daarom anders. De ene tuin staat open voor iedereen, de andere blijft discreet omdat er getuinierd wordt met kwetsbare jongeren. Ook de activiteiten zijn divers: er wordt samen getuinierd, koffie gedronken, gepraat of gekookt.

De tuin kan ook inspireren tot andere activiteiten

We wensten op twee jaar tijd 80 Warme tuinen te realiseren. Dat bleek niet haalbaar. Niet alle contacten tussen vrijwilligers en de 83 voorzieningen hebben geleid tot de opstart van een concreet tuinproject. Soms kozen ze ervoor om samen iets anders te doen. Sindsdien passeert de dorpswandeling van de landelijke gilde bij de zorgvoorziening die voor een hapje of drankje zorgt. Of wordt gebruik gemaakt van de keuken voor een kookles. Dat zijn ook leuke activiteiten die mensen verbinden. En daarom zijn we er net zo fier op als op onze 40 Warme tuinen. ►

Contactpersoon:

Marleen Van der Velden

marleen.van.der.velden@landelijkegilden.be

T. 016 26 60 26

landelijkegilden.be/detuinin en

landelijkegilden.be/warme-tuin

Ondernemingsnummer: 0410 028 601

Landelijke Gilden is een sociaalculturele gezinsvereniging met meer dan **65.000 leden**, verenigd in **900 plaatselijke afdelingen** in Vlaanderen en Oost-België.

Vrijwillige bestuursleden trekken de kar van deze afdelingen en organiseren allerlei vormende en recreatieve activiteiten voor hun leden, en vaak ook voor heel hun dorp of buurt. Heel wat plaatselijke afdelingen bieden ook specifieke tuinactiviteiten aan (zoals vormingen, workshops, tuinreizen, ...).

We vinden het ook onze opdracht om onze expertise rond tuinen, tuinieren en landbouw in te zetten om **mensen met elkaar te verbinden**. Van een tuin genieten doe je niet alleen.

Landelijke Gilden
samen beleef je meer